

ما با جمعی از دوستان -از جمله مرحوم علامه جعفری، مرحوم آقای آخوندی و تعداد دیگری از ناشران- خدمت حضرت امام در قم رسیدیم. مرحوم آقای غفاری هم بود. او ملتبس به لباس روحانیت نبود، ولی در زمینه حدیث، عالم بود. او از امام پرسید: حضرت امام! من صد هزار تومان خرج کردم تا این کتاب چاپ شده است. کسی اگر آمد این کتاب را یک دانه خرید و از روی کتاب چاپ یا کپی کرد و دیگر از من نخرید، تکلیف صد هزار تومان من این وسط چه می‌شود؟ امام فرمودند: «کسی حق ندارد به برادر دینی خودش ضرر بزند.» عین عبارت امام این بود

حاج قاسم نظیفی
بانویسندگان و
مترجمان بنامی
همکاری می‌کردند،
غیر از مرحوم الهی
قمشهای، مرحوم
علامه جعفری،
شهید مطهری و
آیت الله ابراهیم
امینی کار نویی را در
بحث چاپ فرهنگ
لغت‌های عربی به
فارسی انجام داد و
چندین فرهنگنامه
ولغتنامه عربی به
فارسی را چاپ کرد
که اینها جزو کتب
مرجع است و مورد
استفاده جامعه
علمی قرار می‌گیرد

خاطره حاج قاسم نظیفی از مقام معظم رهبری ماجرای دو چرخه جنگی

زمان جنگ آیت الله خامنه‌ای خانهای در خیابان ایران داشتند. خانه مادر نزدیکی منزل ایشان بود. ماهمیشیره‌زاده‌ای داشتیم که آن سال تصادف کرده بود. آن کسی که به او زده بود، برای دلجویی دو چرخه‌ای برایش خرید. او دو چرخه‌اش را داد به ما که هدیه کنیم به آقای خامنه‌ای برای اهدا به جبهه‌ها. خانواده ما دو چرخه را فرستادند منزل آقا. آقا هم آن را به جبهه دادند. بعد از مدتی ایشان یک بار قصه این دو چرخه را در نماز جمعه تعریف کردند که پسر بچه‌هایی که آرزوی داشتن دو چرخه را داشتند، اما دو چرخه‌شان را به جبهه اهدا کردند. شنیدم که نویسنده خوش ذوقی همین جریان را تبدیل کرده به یک کتاب داستان کودکان. فکرمی کنم اسمش داستان یک دو چرخه باشد.

حکم همان است که امام گفته بود

امام خمینی فرموده بودند کسی که یک کتاب را خرید، مالک آن کتاب می‌شود و هر نوع استفاده‌ای از آن کتاب می‌تواند بکند. ما با جمعی از دوستان -از جمله مرحوم علامه جعفری، مرحوم آقای آخوندی و تعداد دیگری از ناشران- خدمت حضرت امام در قم رسیدیم. مرحوم آقای غفاری هم بود. او ملتبس به لباس روحانیت نبود، ولی در زمینه حدیث، عالم بود. او از امام پرسید: حضرت امام! من صد هزار تومان خرج کردم تا این کتاب چاپ شده است. کسی اگر آمد این کتاب را یک دانه خرید و از روی کتاب چاپ یا کپی کرد و دیگر از من نخرید، تکلیف صد هزار تومان من این وسط چه می‌شود؟ امام فرمودند: «کسی حق ندارد به برادر دینی خودش ضرر بزند.» عین عبارت امام این بود. بعدها البته حقوق معنوی تبدیل به قانون شد و جلوی سوءاستفاده را گرفتند. من چندی قبل طی نامه‌ای از رهبر انقلاب پرسیدم که من در سال‌های قبل از انقلاب در انتشارات اسلامی کتاب‌هایی از جلال آل احمد، مرحوم طالقانی و... چاپ کردم. حالا انتفاعی هم شاید داشته، ولی این کار را بیشتر در جنبه آگاهی‌رسانی انجام داده‌ام. آیا ما دینی برگردنمان هست؟ وقتی خبردار شدیم که رهبر انقلاب برای بازدید از نمایشگاه به مصلی آمده‌اند، خود را به مسیر حرکت ایشان رساندم. توفیق شد که در غرفه «سوره مهر» بالآخره ایشان را از نزدیک زیارت کنم. از ایشان پرسیدم: «ما در دوره طاغوت برخی کتاب‌ها را به صورت جلد سفید و مخفیانه چاپ و توزیع می‌کردیم. در آن روزها برای چاپ آن کتاب‌ها حق التألیفی به نویسندگان پرداخت نکردیم. آیا الان دینی به گردن ما هست؟» فرمودند: «شما مقلد کی هستید؟ عرض کردم: مقلد امام خمینی بودم و بعد از ایشان مقلد شما هستیم. پرسیدند: نظر امام چی بود؟ گفتم: امام فرمودند اشکالی ندارد و چیزی برعهده شما نیست. حضرت آقا فرمودند: پس من هم می‌گویم به گردن‌تان نیست.»

اختیار دارالقرآن قرار می‌دهم و ثواب قرائت و انتشارش به روح پدر و مادرم برسد. سازمان دارالقرآن شاید تیراژ میلیونی از این قرآن چاپ کرده است. از این شکل قرآن استقبال زیادی شد. این قرآن با ترجمه آیت الله مکارم شیرازی و سایر مترجمان چاپ شد. آستان قدس رضوی از این قرآن بسیار استقبال کرد. و نسخه‌ای را در اختیار آستان قدس رضوی قرار داده چندین بار و در اندازه‌های مختلف به چاپ رساندند.

خادم نشر

آقای حاج قاسم نظیفی بیش از ۵۰ سال فعالیت مستمر داشتند. عناوینی نظیر ناشر نمونه، خادم نشر را کسب نمودند و جزو افتخاراتشان این است که خادم قرآن شدند و جوایز متعددی بویژه در این زمینه کسب کردند. در سال ۱۴۰۱ همایشی از طرف وزارت فرهنگ و ارشاد اسلامی درباره پیشکسوتان نشر و مبارزه و چاپ‌کننده‌های اعلامیه‌های حضرت امام (ره) و کتب ممنوعه برگزار شد. از ایشان و جمعی از پیشکسوتان و مبارزان قبل از انقلاب تقدیری به عمل آمد.

دوری از شهرت

آقای حاج قاسم نظیفی از سال ۱۳۹۵ دچار عارضه سکته مغزی شد و تا سال ۱۴۰۲، حدود هفت سال درگیر این بیماری و در بستر بیماری بودند. ایشان مبارزی کم ادعا بود. بارها مرکز اسناد انقلاب اسلامی از ایشان خواست که برای این مرکز خاطراتشان را بگویند، ولی ایشان گفت من این فعالیت‌ها و هر کاری را که کردم در راه رضای الهی انجام دادم. آقای حاج قاسم نظیفی علاقه‌ای به مطرح شدن نداشت. از قول مرحوم نواب صفوی نقل می‌کرد که می‌گفت در اجتماعات دم باشید و سر نباشید. ایشان کار را برای خدا می‌کرد. ان شاء الله خداوند این اعمال را ذخیره آخرت ایشان قرار بدهد.

است و مورد استفاده جامعه علمی قرار می‌گیرد. مثل منجد الطلاب، المنجد، منجد الایجدی و المعجم الوسیط. آخرینش ترجمه مفردات راغب اصفهانی بود که به زیور طبع آراسته شد. اکثر این کتاب‌ها ترجمه مرحوم محمد بندریگی بود. یکی از کارهای ماندگاری که آقای حاج قاسم نظیفی انجام داد این بود که بدون حاشیه بود و جزو اولین کسانی بودند که این کار را کردند. در زمان خودش استقبال بسیار بالا و شایانی از این کار شد، چون خواندن آن حاشیه سخت بود و خیلی وقت‌ها حاشیه خوانا نبود. ایشان حاشیه را انتهای متن آورد و به صورت واضح به خط مرحوم استاد غلامرضا صفا مهدوی به جامعه فرهنگی و مذهبی عرضه کردند.

گذشت از منافع در راه خدا

یکی از کارهای بسیار ماندگاری که ایشان خیلی به آن علاقه و غلقه داشت، تدوین و تنظیم قرآنی بود که به خط مرحوم آقای غلامرضا صفا مهدوی نوشته شده بود. قرآن خوان‌ها و قرآن دوستان می‌دانند الان معروف‌ترین قرآنی که هست قرآن به خط عثمان طه است. مرحوم آقای غلامرضا صفا مهدوی قرآن را به رسم الخط فارسی یا بهتر بگویم رسم‌الاملاء دقیقاً مثل صفحه‌بندی عثمان طه نوشت. اگر اشتباه نکنم چاپ اولش در سال ۱۳۷۰، ۱۳۷۱ آمده شد و به تیراژهای خیلی بالا رسید و با استقبال فراوانی از طرف جامعه قرآنی مواجه شد. مهم‌ترین دلیلش این بود که صفحه‌بندی‌اش مثل صفحه‌بندی قرآن عثمان طه بود و خواندنش بسیار آسان و سهل‌القرائه بود. به قول اهل فن و اهل قرآن رسم‌الاملاء بود. به طوری که سازمان دارالقرآن کریم از ایشان خواست که ایشان این نسخه را در اختیار آنها بگذارد. آقای حاج قاسم نظیفی گفت من این نسخه را برای استفاده عموم رایگان در

برادر همراه

نمی‌شود از نقش و همراهی حاج ابوالفضل نظیفی برادر حاج قاسم برای کسب این موفقیت‌ها غافل بود. برادری که مخلصانه در راه خدا همیشه در کنار برادر در حوزه نشر آثار مذهبی و ارزشی حضوری فعال داشت. حاج ابوالفضل نظیفی پس از اخذ دیپلم در سال ۱۳۴۲ به فراگیری زبان روسی پرداخت و به استخدام شرکت ذوب آهن درآمد و در اصفهان ساکن گردید. ولی با توجه به شرایط کاری و روحیه مذهبی و شروع قیام امام خمینی (ره) و جو انقلابی پس از چند سال کار را رها کرد و جهت کمک به اخوی در چاپ و تولید کتب مذهبی و رساله امام خمینی (ره) و شرکت در مبارزات و جلسات انقلابی به تهران آمد و در بازار در انتشارات به همراه اخوی مشغول به کار شد. امور مالی، توزیع و اداره انتشارات را حاج قاسم و امور تولید چاپ آماده‌سازی حروفچینی لیتوگرافی و فنی را حاج ابوالفضل پیگیری می‌کرد. اخوان نظیفی با همراهی همدیگر انتشارات اسلامی راز یک مغازه نیم بابی در بازار بین الحرمین که با چاپ دفتر فاکتور شروع کرده بود به یک انتشارات با بیش از ۲۵۰ عنوان کتاب از مشاهیر نویسندگان آن دوره در حوزه دانشگاه ادبیات فلسفه عرفان فرهنگ لغت اخلاق و بخصوص چاپ و نشر قرآن و مفاتیح در مرکز تولید کتاب تهران در خیابان ناصر خسرو و حاج نایب تبدیل کردند که با گسترش کار و تمرکز ناشران به خیابان انقلاب منتقل و کار تولید و نشر کتاب به صورت گسترده ادامه پیدا کرد. شرکت در نمایشگاه‌های کتاب بین‌المللی و استانی و همکاری با ناشران مشهور و معتبر از فعالیت‌های اخوان نظیفی در طول بیش از ۴۰ سال همکاری بود.

کارهای ماندگار

حاج قاسم نظیفی با نویسندگان و مترجمان بنامی همکاری می‌کردند، غیر از مرحوم الهی قمشه‌ای، مرحوم علامه جعفری، شهید مطهری و آیت الله ابراهیم امینی کار نویی را در بحث چاپ فرهنگ لغت‌های عربی به فارسی انجام داد و چندین فرهنگنامه و لغتنامه عربی به فارسی را چاپ کرد که اینها جزو کتب مرجع

دیدار جمعی از ناشران قدیمی با حاج قاسم نظیفی، مسئول انتشارات اسلامی

